

Nagradno žrebanje:

Trije vikend paketi za 4 osebe na čebelarskem turizmu

1. Kako pogosto uporabljate v vaši družini čebelje pridelke?
(1 – nikoli; 2 – občasno/mesečno; 3 – pogosto/tedensko;
4 – zelo pogosto/vsakodnevno)

• Med	1	2	3	4
• Cvetni prah	1	2	3	4
• Matični mleček	1	2	3	4
• Propolis	1	2	3	4
• Čebelji vosek	1	2	3	4

2. Kje kupujete čebelje pridelke?

- Pri čebelarju na domu ali na tržnici,
- v specializirani trgovini z zdravo prehrano,
- v supermarketu,
- drugje: _____

Ime priimek: _____

Naslov: _____

Kraj, št. pošte: _____

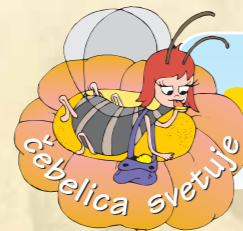
Podpis: _____

Izpolnjeno anketo pošljite na naslov Čebelarstva Slovenije, Brdo Pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, in sodelujte v nagradnem žrebanju. Izžrebali bomo 2 vikend paketa za 4 osebe in 1x ogled čebelarstva in čebelarskega muzeja + košarica medenih dobrot tako, da bodo nagradjenci lahko okusili vse medene čare.

- Nagrade podarjajo:
- Ekološka kmetija z apartmaji »Čebelji gradič«, Senčica 116, Rogoševci; www.čebelji-gradic.com
 - Čebelarstvo in turistična kmetija Jožef Šalamun, Banovci 5a, Veržej; www.salamun.si
 - Čebelarski muzej, čebelarstvo Tigell, Krapje 22, 9241 Veržej; www.čebelarski-muzej.si, 031 853 390

V nagradni igri lahko sodelujejo fizične osebe s stalnim prebivališčem v Sloveniji. Žrebanje bo javno in bo potekalo v okviru državnega posveta čebelarjev v Celju marca 2011. Veljavni bodo samo v celoti izpolnjeni kupončki, ki bodo do žrebanja prispeili na naslov Čebelarstva Slovenije. Rezultati žrebanja bodo dokončni, pritožbe na žrebanje ne bodo mogoče. Imena nagradjencov bodo objavljena na spletni strani Čebelarstva Slovenije www.czs.si, najpozneje 15 dni po žrebanju pa bodo nagradjenci prejeli tudi pisno obvestilo. Po zakonu o dohodnini so nagradjenci davčni zavezanci, zato morajo ČZS sporočiti svojo davčno številko. Vsak sodelujoči s podpisom potrjuje, da sprejema pogoje nagradne igre. ČZS bo ravnala v skladu z zakonom o varovanju osebnih podatkov in v skladu s soglasjem staršev ali skrbnikov. Več informacij o nagradni igri najdete na spletnem naslovu www.czs.si.

Zgibanika je izdana kot podpora dobrodelno-izobraževalni akciji »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev«, ki poteka v vseh vrtcih in šolah po Sloveniji.
Izdala: Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu. Besedilo: Andreja Kandolf, prim. Vesna Glavnik, dr. med. Lektoriranje: Nuša Radinja.
Fotografije: Franc Šivic, arhiv ČZS, osebni arhiv I. Lukšič. Oblikovanje in tisk: Littera Picta. Naklada: 300.000, junij 2010.

KOTIČEK ZA STARŠE

ALI JE ČEBELJI PIK LAHKO NEVAREN?

Lokalne reakcije

Večina ljudi zaradi pikov žuželk iz reda kožekrilcev (čebel, os, sršenov in čmrljev) nima večjih težav, čeprav so ti vedno nekoliko boleči. Zaradi neposrednega delovanja strupa se na mestu pika pojavita srbeča rdečica in oteklina s premerom nekaj centimetrov, vendar po nekaj urah izgine. Izjemoma se pojavi obsežnejša oteklina. Zdrav odrasel človek lahko varno prenese do tisoč čebeljih pikov, za otroka pa jih je lahko usodnih že precej manj. Če žuželka piči človeka v usta ali vrat, lahko lokalna oteklina zaradi zapore dihalne poti oteži dihanje, to pa lahko povzroči celo zadušitev. Če človeka piči več žuželk hkrati, se zaradi delovanja strupov pojavi sistemska zastrupitev.

Alergijske reakcije

V nekaterih primerih pa je čebelji strup za človeka vendarle nevaren, saj je v najhujših primerih, če ni hitre pomoči, lahko usoden že pik ene same čebele. Alergijske reakcije se praviloma pojavijo kmalu po piku, lahko že v nekaj minutah, po navadi pa prej kot v eni uri.

Znaki alergijskih reakcij

Večina alergijskih reakcij je blagih in traja od nekaj ur do nekaj dni, potem pa spontano izvenijo. Najpogosteje se pojavijo izpuščaji (koprivnica) ali rdeči madeži na koži. Pojavljajo se po vsem telesu, zbledijo in se nato znova pojavijo. Drugih težav bolnik nima. Simptomi lahko hitro sledijo eden drugemu: od srbenja kože, rdečine, izpuščajev, otekanja podkožja, otekanja ustnic in/ali jezika, »cmoka v grlu«, hripavosti, nemira, strahu, bruhanja, driske, krčev, pospešenega dihanja, kašlja, piskanja v prsnem košu, dušenja, slabotnega pulza in vrtoglavice do izgube zavesti, to je do anafilaktičnega šoka.

Anafilaktična reakcija se pojavi nenadoma in je izrazito dinamičen proces, ki lahko v zelo kratkem času prizadene vse organske sisteme in povzroči celo smrt bolnika, največkrat pa spontano izvenijo.

Ukrepanje pri alergiji na čebelji strup

V katerih primerih ob alergijski reakciji ne smemo čakati?

Če vidimo, da je reakcija burna, da poteka hitro, da se že v nekaj minutah pojavijo srbenje kože – sprva na lasišču, dlaneh in podplatih –, nemir, kihanje in koprivnica, temu pa sledijo še otekanje, občutek strahu, hripavost, »cmok v grlu«, vrtoglavica, bruhanje, driska, kašelj, dušenje, krči, izguba zavesti, gre za hudo sistemske alergijske reakcije, tj. za anafilaktično reakcijo, ki lahko ogrozi življenje. V tem primeru je odločilno pravočasno, hitro in pravilno ukrepanje.

Edino zdravilo, ki lahko ustavi razvoj anafilaktične reakcije, če je dano v pravilnem odmerku in ob pravem času, je adrenalin. Zato je ključna točka priporočil prav predpis adrenalinskega avtoinjektorja (EpiPen, Anapen). Hkrati z adrenalinom mora bolnik dobiti tudi natančna navodila o tem, kdaj in kako naj uporabi samoinjektor.

Samoinjektorji različnih proizvajalcev

Prva pomoč po piku

- Takoj odstranite želo, če je to ostalo v koži. Pri tem pazite, da ne stisnete strupnega mešička, saj je v njem še vedno strup.
- Če se pojavi oteklina, si pomagamo s hladnim obkladkom ter kortikosteroidnim mazilom. Če se oteklina povečuje, si pomagamo z antihistaminikom. Če se stanje poslabšuje, moramo poiskati zdravniško pomoč.

Pravilna odstranitev žela brez pritiskanja na strupeni mešiček.

ALERGIKI

- Takoj odstranite želo, če je to ostalo v koži. Pri tem pazite, da ne stisnete strupnega mešička.
- Takoj po piku zaužijte tablete iz seta: antihistaminik in kortikosteroid.
- Pripravite adrenalin.
- Takoj se odpravite do najbližjega zdravnika ali pokličite zdravniško pomoč (na tel. št. 112).
- Če se kljub tabletam antihistaminika in glukokortikoida začne razvijati hujša sistemska alergijska reakcija (izrazito dušenje ali občutek izgubljanja zavesti), si adrenalin vbrižgajte v mišico v zunanjem zgornjem kvadratu stegna.
- Če težje dihate, se usedite, sicer ležite.
- Če se uležete, dvignite noge od tal, tako da bodo te više od ravni prsnega koša. S tem boste povečali prtok krvi v srce in možgane.

ČEBELICA 4

MOJA PRJATELJICA

Čebelji pik

ZAKAJ ČEBELA PIČI?

Za čebele pravimo, da so socialne žuželke, saj živijo v družini. V čebelji družini živi do 60000 čebel delavk, do nekaj tisoč trotov in ena sama matica.

MATICA IN DELAVKE

Življenje čebel je organizirano, tako da vsak član te velike družine natančno ve, kaj je njegova naloga. Osnovna naloga matice je, da leže jajčeca, trotov pa, da oprashi matico. Čebele delavke čistijo panj, gradijo satje, krmijo zarod (zalego), spremljajo in krmijo matico in proizvajajo med, pašne čebele pa nabirajo medicino, mano, cvetni prah, vodo in smole.

Nalogo čebel stražark pa verjetno poznate! Čebele delavke postanejo stražarke neposredno pred prevzemom vloge pašnih čebel. Njihova naloga je, da varujejo svoj dom.

STRAŽARKA

Kaj pa, če se preveč približamo čebelnjaku na tisti strani, kjer čebele izletajo iz panjev? Takrat lahko kaj hitro staknemo celo več pikov čebel. Ob čebelnjaku svoje delo opravljajo stražarke, ki varujejo svoj dom, svoj zarod in hrano. Če se družini preveč približamo, se čebele čutijo ogrožene in takrat še naša krotka kranjica lahko piči. Ker se ob piku sproščajo alarmne

snovi (rečemo jim feromoni), te pritegnejo še več čebel, ki pomagajo braniti svoj dom.

Ali ste se že kdaj vprašali, zakaj vas je pravzaprav pičila čebela? Ali vas je kdaj pičila čebela, ki ste jo videli letati s cveta na cvet? Ne, ta čebela ne piči. No, razen če jo pohodimo, stisnemo ali kako drugače ogrozimo njeno življenje in če se mora braniti. Tako kot nas piči osa, če jo pohodimo, kot nas ugrizne kača ali pes, če ju dražimo. Sicer pašna čebela ne piči, kajti njena poglavitna naloga je letati s cveta na cvet, prenašati cvetni prah in na ta način oprashi rastline ter pri tem nabirati sladke tekočine, iz katerih panjske čebele naredijo med.

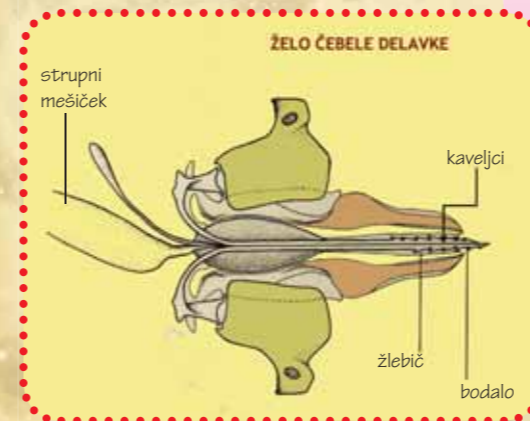
Ali je res, da čebela umre, potem ko piči? Splošno znano je, da čebela delavka piči človeka samo enkrat, potem pa umre. Če pa čebela piči koga ali kaj drugega, pa ni nujno da umre. Na želu, s katerim čebela piči, so kaveljci, ki so obrnjeni tako, da se želo zlahkoto zabode v tkivo žrtve, pri izvlečenju iz kože, pa se kaveljci zataknejo, tako da čebela ne more izvleči samo žela in v tkivu ostane tudi del njenega zadka, zato čebela kmalu potem umre. To se navadno zgodi, če je povrhnjica, v katero čebela zabode želo, prožna, kot je npr. pri človeku, psu oz. sesalcu ali ptiču. Če pa čebela želo zabode v bolj trdno površino, npr. v hitinast zunanji skelet žuželk, ga zlahkoto izvleče iz žrtve, zato pri tem ne umre. Glede na to lahko torej piči vsaj še enkrat.

ŽELO V KOŽI

ALIVEŠ:

- Trot nima žela, zato tudi ne more pičiti.
- Matica ima gladko želo, zato lahko piči večkrat, vendar za to nima veliko priložnosti, saj razen v obdobju parjenja ali rojenja ne zapuša panja. Matica žela ne uporablja za obrambo svojega doma, temveč za boj z drugimi maticami, kadar se jih v panju pojavi več.
- Čebele razdraži vonj parfumov, lakov za lase in krem ter pisana in črna oblačila, privabljajo pa jih tudi vonj po znoju in ogljikov dioksid, ki ju oddajamo, ter alkohol.
- Če se nam približuje čebela, nikar ne krilimo, saj jo sunkoviti gibi še bolj razdražijo. V njeni bližini ostanimo povsem mirni.
- Strup čebel je lahko tudi koristen. Pomaga namreč pri revmatizmu, znižuje krvni tlak in raven holesterola v krvi. Pripravki, ki vsebujejo čebelji strup, so bodisi v obliki injekcij ali krem.

(Vir: Clément H., s sod., 2002: Le traité rustica de l'Apiculture, Édition rustica, Paris)

“Čebelice so pridne in delovne živalice. Druga drugi pomagajo, da le gre njihov rod naprej. Če pa kdo vdre v njihov mir ali ogrozi čebelico, tedaj se mu obeta huda kazen. Boleči pik nas opozori, da smo šli predaleč.

Opravimo vsak svoje delo in čim redkeje pikajmo ljudi okrog sebe.”

Minister za šolstvo in šport,
dr. Igor Lukšič

